

MICHAL HOSPODÁR*

Osobné povolanie ako životná výzva

Na pamiatku výročí kardinála Tomáša Špidlíka

Úvod

Mladý človek v sekulárnej spoločnosti je často vnútorne odcudzený sebe samému. Jednou z príčin tohto javu je médiami presýtená kultúra života, v ktorej je čoraz ťažšie nájsť odvahu k introspektívnemu pohľadu. K pohľadu do najväčších hĺbok vlastnej duše, ktorý nie je samoúčelný. Bez poznania seba samého totiž nie je možné správne porozumieť svojmu životu ako celku. Seba-poznanie je východisko pre vážne rozhodnutia tvoriace šťastný a naplnený život. Ale rozumie v dnešnej dobe mladý človek sebe samému? A tomu, čo pre neho naplánoval a očakáva Boh? Nastolené otázky úzko súvisia s voľbou životného (duchovného) povolania a jeho realizáciou. Predložené úvahy chcú byť sprievodcom pri hľadaní správnej cesty na rozhodujúcich križovatkách života mladej generácie.

Pojmové súvislosti

Pojem *povolanie* je rozšírený a mnohovýznamový, preto potrebuje spresnenie. Na začiatku akéhokoľvek rozvoja človeka stojí prvé povolanie – povolanie k životu. V biblickej perspektíve Boh stvoril (každého) človeka na svoj obraz, stvoril ho takého, akého sám chcel (porov. Gn 1, 27). On najlepšie pozná človeka, lebo je jeho stvoriteľom. Žalmista pri opise tajomstva zrodu ľudského života metaforicky hovorí o Bohu, že „utkal si ma v lone mojej matky” (Ž 139, 13). Život je takto prvé a najväčšie dielo, je to uskutočnené povolanie k osobnej existencii bez vlastnej zásluhy. Len na tejto primárnej existenciálnej báze možno stavať ďalšie smerovanie a rozvoj vlastného života. V procese do-

* Michal Hospodár – Prešovská univerzita v Prešove, Slovakia
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0934-266X>; e-mail: michal.hospodar@unipo.sk

zrievania si postupne každý človek uvedomuje svoju osobitosť, vlastné dary a náklonnosti a začína snívať svoj sen o budúcom povolani. Vstupom do pracovného pomeru sa realizuje civilné povolanie, čiže pracovná profesia, ktorú niekto vykonáva. Na pôde Cirkvi hovoríme o duchovnom povolaní ku kňazstvu alebo zasvätenému životu. Existujú, prirodzene, aj ďalšie významové variácie pojmu povolanie, ako napr. povolanie k manželstvu, rodičovstvu¹. Etymologicky je slovo povolanie (lat. *vocatio*) odvodené od slova volanie. V kontexte duchovného daru to, čo nasleduje za tým, keď Boh niekoho volá, je povolanie. Ide tu teda o osobnú odpoveď či ochotu jednotlivca nasledovať vnútorné volanie a stotožniť sa s ním. Nakoniec, pre každého, kto je pokrstený, platí všeobecné povolanie k svätosti a vlastnej spásy. Ako učí Katechizmus: „Laici majú účasť na Kristovom kňazstve: stále viac zjednotení s ním rozvíjajú milosť krstu a birmovania vo všetkých rozmeroch osobného, rodinného, spoločenského a cirkevného života, a tak uskutočňujú povolanie k svätosti určené všetkým pokrsteným” (KKC, 941). Musíme teda rozlišovať, aké povolanie máme konkrétne na mysli, aby sme sa vyhli možným nedorozumeniam. Venujme sa teraz jednotlivým typom povolaní podrobnejšie.

Kritériá pre civilné povolanie

Dnes je v móde pri prijímaní do civilného zamestnania robiť osobnostné i psychologické testy, aby potenciálny zamestnávateľ zistil charakterové vlastnosti a psychickú typológiu kandidáta². Pomocou týchto testov možno odhaliť charakter človeka, jeho silné i slabé stránky, zostaviť jeho psychologický profil. Základná typológia kandidáta pre pracovné zadelenie je takáto: pracovný, výskumný, umelecký, spoločenský, podnikateľský a kancelársky typ³. Podľa T. Špidlíka testy nie sú neomylným prostriedkom, ktorý by sa mal aplikovať mechanicky. Podstatne dôležitá je láska k nejakému povolaniu, ktorá často prekoná aj nedostatok talentu⁴. Pre materialisticky založených ľudí sú dôležitými kritériami výberu povolania spoločenská prestíž a najmä príjem. Ideálne pritom je, keď práca je zdrojom obživy a súčasne naplňa človeka uspokojením z tvorivej sebarealizácie. Vráťme sa ešte raz k testom, ktoré sa používajú v poradenskej či pracovnej psychológii. V poradenskej oblasti je štruktúra intelektu dôležitá napríklad z hľadiska výberu štúdia, testy pomáhajú odhaliť, na čo má človek vlohy. V klinickej praxi ide skôr o diferenciálnu diagnostiku, štruktúra intelektu je rôzna pri rôznych ochoreniach. V pracovnej psychológii ide zasa o výber ľudí na určité pracovné posty. Dopravná psycho-

¹ Známy je napr. výrok karmelitánky sv. Terézie z Lisieux: „Mojím povolaním je láska”.

² Takéto testy sú už súčasťou prijímacích pohovorov do pracovného zadelenia aj na Slovensku. Na internete je prístupných veľa takýchto testov, takže potenciálny záujemca sa môže aj sám otestovať.

³ Na mnohých stredných školách existuje funkcia kariérneho poradcu, ktorý pomáha budúcim maturantom pri výbere vysokej školy a tým aj ich budúcej orientácie na trhu práce.

⁴ Porov. T. Špidlík, *O povolání*, Olomouc: Refugium Velehrad-Roma s.r.o., 2011, s. 38-39.

lógia je tiež špecifickou oblasťou skúmania kandidáta (napr. pilot lietadla)⁵. Ďalšou oblasťou, kde sa vyšetruje intelekt, sú napríklad súdno-znalecké posudky, kde treba zistiť, či daný človek rozpoznáva nebezpečenstvo svojho konania, či si uvedomuje, že konal protizákonne a mohol niekomu škodiť⁶.

Čiže možno konštatovať, že v civilnom prostredí sa povolanie odvíja od určitých charakterových známk a osobných zručností, ktoré vedú človeka k tomu, aby sa v danom čase rozhodol pre nejaké civilné povolanie. Dlhodobo konaná práca v jednom povolaní má pre jej nositeľa značný formujúci vplyv. V minulosti to bolo takmer pravidlo držať sa svojho povolania po celý život. Naopak, príliš rýchle striedanie povolaní, čoho sme dnes svedkami, môže pôsobiť stresujúco a destabilizovať osobné i životné istoty.

Z teologického hľadiska je povolanie niečo hlbšie, čo prekonáva racionálne a psychologické úvahy. Boh volá niekoho od večnosti, zveruje mu nejaké povolanie a k jeho uskutočneniu mu dáva všetko potrebné. Inými slovami: človek poznáva a volí svoje povolanie a tým uchováva svoju identitu⁷. Tento typ povolania nachádzame na mnohých miestach Biblie.

Povolanie vo Svätom písme

Sväté písmo je nielen prameňom Božieho zjavenia a inšpirovanej múdrosti pre ľudský život, ale aj vynikajúcim príkladom typológií správania sa biblických postáv v rôznych životných situáciách. Veľmi živo sa tu opisujú napr. spôsoby povolania starozákonných praotcov, niektorých prorokov ale aj Ježišových dvanástich apoštolov atď. Spoločným znakom týchto povolaní je, že Boh povoláva do osobitnej služby takých ľudí, ktorí sa na to necítia. Zoči-voči Božiemu majestátu a veľkosti úlohy si veľkí muži (aj ženy) Biblie uvedomovali vlastnú nehodnosť a hriešnosť. Povolanie tu v biblickom zmysle znamená životnú zmenu a novú orientáciu v živote, čo je často vyjadrené v symbolike zmeny mena (Abram – Abrahám, Jakub – Izrael, Šimon – Peter, Šavol – Pavol, Lévi – Matúš atď.). Tým si Boh človeka pre toto jeho poslanie pretvára. Radikálnosť zmeny azda najlepšie vidno na Kristových apoštoloch, keď ich vodca – apoštol Peter pri istej príležitosti poznamenáva: „My sme opustili všetko a nasledovali sme ťa (Ježiša)” (Mk 10, 28).

Kvôli názornosti na biblický princíp povolania tu uvedieme niekoľko príkladov. Vodca izraelského národa Mojžiš sa po Božom označení, aby bol vysloboditeľom národa z Egypta, začne všelijako vyhovárať na svoju nehodnosť: „Ja nie som výrečný muž” alebo „Prosím, Pane, pošli niekoho iného!” (Ex 4, 10, 13). Až po vnútornom zápase ustúpi svojej predstave a prijme Božie posla-

⁵ Od roku 2009 existuje na Slovensku zákon, podľa ktorého všetci vodiči nákladných áut, autobusov, poľnohospodárskych strojov, vozidiel s prednosťou v jazde, taxikári či učitelia autoškôl musia absolvovať psychologické vyšetrenie.

⁶ Porov. M. Vojteková, *Čo odhalia psychotesty?* Dostupné na <https://primar.sme.sk/c/5574988/co-odhalia-psychotesty.html> (prístup: 2.01.2020).

⁷ Porov. T. Špidlík, *O povolání*, op. cit., s. 40.

nie. Takto vyzbrojený mandátom od Jahveho vykoná veľké dielo exodu Židov z Egypta. U prorokov nachádzame viaceré miesta vykreslenia ich osobného povolania. Tak na začiatku Jeremiášovho prorockého spisu je zaznamenaný vstupný dialóg medzi Bohom a budúcim veľkým prorokom. Povolanie do pro-rockej služby je v tomto prípade zasadené ešte v lone matky, teda predchádza racionálne zdôvodnenie osobných darov budúceho proroka. Povolanie, ako uvádza kardinál Špidlík, ontologicky existuje už od večnosti, ale zjavuje sa postupne v čase⁸. Jeremiáš sa vyhovára na mladosť a neschopnosť hovoriť v mene Božom. Namiesto akceptácie výhovoriek sa mu zo strany Boha dostáva uistenia: „Neboj sa ich, veď ja som s tebou...” (Jer 1, 8). V Lukášovom evan-gelii čítame dojemný príbeh o apoštolovi Petrovi, ktorý po zázračnom rybolove hovorí Ježišovi: „Pane, odíď odo mňa, lebo som človek hriešny” (Lk 5, 8). Spája sa tu poznanie prítomnej Božej svätosti v Ježišovi s poznaním Petrovej hriešnosti, ktorá sa mu pri Kristovi zdá veľká, až hmatateľná. Ale Ježiš ho uisťuje o tom, že nestavia na jeho ľudských prednostiach, ale na osobnom povolaní a vyvolení: „Neboj sa, odteraz už budeš loviť ľudí” (Lk 5, 10).

Záverom možno povedať, že nie osobný talent, ale všemohúci Boh môže cez darované talenty poslúžiť svojim plánom. To preto, aby si človek nenamýšľal, že svojimi vlastnými schopnosťami môže naplno žiť Božie povolanie a v ňom aj obstať.

Duchovné povolanie

a) Kňazské povolanie je jedným z najväčších osobných Božích darov, ľudsky nevysvetliteľných a nezaslúžených. Autor Listu Hebrejom píše: Ale túto hodnosť si nik nemôže prisvojiť sám, len ten, koho povoláva Boh tak ako Árona (Hebr 5, 4). V podobnom duchu Božej iniciatívy pri volaní do špeciálnej služby znie aj výrok samého Ježiša Krista: Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás (Jn 15, 16).

Ontologicky toto povolanie existuje od večnosti, autoritou biskupa ho potvrdzuje Cirkev a jeho nositeľ ostáva iba správcom tohto daru. Problém nastáva vtedy, ak sa treba rozhodnúť alebo rozlíšiť, či je povolanie pravé alebo nie. V dejinách sa objavilo niekoľko teórií riešenia tejto otázky. Stredovek napr. rozlišoval vonkajšie povolanie od vnútorného. Vonkajšie povolanie bolo od Cirkvi, ktorú reprezentoval biskup. Vnútorné povolanie nachádzal kandidát vo svojom srdci. Z vlastnej povahy vecí vyplýva, že obidva prvky spolu súvisia. Predstavení uvažujú nad vhodnosťou kandidáta a správna vnútorná dispozícia sa nefalšovane ukazuje v túžbe spolupracovať na spásе duší⁹. Komplexné predpoklady na kňazské povolanie určuje Cirkev. Lebo duchovný stav je orientovaný na službu v Cirkvi. V modernej dobe sa k rozlíšeniu Božieho volania vyja-

⁸ Porov. tamtiež, s. 23.

⁹ Porov. tamtiež, s. 64.

dril Druhý vatikánsky koncil: „(...) v nijakom prípade nemožno očakávať, že sa Pánov hlas, ktorý povoláva, dostane do uší budúceho kňaza nejakým mimoriadnym spôsobom. Skôr si ho možno uvedomiť a rozpoznať podľa znakov, podľa ktorých pozorní kresťania každodenne spoznávajú Božiu vôľu” (Presbyterorum ordinis 11). Vo zvláštnom povolaní každého z nás sa stretáva ľudská sloboda s Božím slobodným rozhodnutím, ktoré volá každého osobitným spôsobom, zveruje mu zvláštne poslanie, posielala ho, aby sa venoval určitému dielu. Rozoznanie autentického Božieho hlasu sa spravidla deje v atmosfére modlitby. Kardinál Špidlík vo svojej tematickej knihe nastoľuje aj moralistickú otázku, či je hriechom, ak niekto cíti povolanie k duchovnému stavu, ale ho nezrealizuje¹⁰. Nemusí to byť vždy hriechom, ale je to životná strata. Obyčajne taký človek nie je šťastný vo svojom živote. V Gréckokatolíckej cirkvi, kde nie je záväzný kňazský celibát a väčšina kandidátov prijíma diakonské a kňazské svätenie ako ženatí muži, je potrebné skĺbiť kňazské povolanie s otázkou povolania k manželstvu. Rozhodnutie pre druhé životné povolanie k manželstvu sa u týchto kandidátov kryštalizuje často až počas seminárnej formácie a nie je priamo závislé od povolania ku kňazstvu.

Nie zriedka sa stáva, že pravé povolanie sa vymyká tradičnému štýlu jeho objavenia. Napríklad, povolanie mladého Karola Wojtyły prišlo uprostred druhej svetovej vojny, keď mu bolo znemožnené štúdium polonistiky na Filozofickej fakulte Krakovskej univerzity. Popri práci v továrni absolvoval prípravu na kňazstvo v ilegálnom seminári a 1. novembra 1946 bol vysvätený za kňaza. Po profesorskej dráhe bol vymenovaný najprv za pomocného biskupa v Krakove, neskôr za diecézneho biskupa. V konkláve 16. októbra 1978 bol zvolený za rímskeho pápeža, s nezabudnuteľným pontifikátom počas vyše štvrtstoročia.

Netreba sa pri odpovedi na Božie volanie uponáhľať. T. Špidlík uvádza, že rýchle rozhodnutia bývajú často pokušeniami. Preto radí vyčkať na dozretie voľby nového životného stavu v mysli. Svoje odporúčanie podporuje aj výrokom ruského mnícha a starca Teofana Zatvornika (1815-1894), že diabol má obmedzený čas, preto chce, aby všetko prebehlo čo najrýchlejšie. Oproti tomu Boh pôsobí pokojne. Neponáhľa, pretože má k dispozícii celú večnosť¹¹. To však nevylučuje prekvapivé volanie zo strany Ježiša, ako to bolo napr. v prípade mýtnika Léviho, ktorému sa dostalo aj okamžitej reakcie (porov. Mk 2, 14n).

b) Rehoľné povolanie vo svojej podstate jestvuje v Cirkvi už od prvých storočí, keď sa niektorí muži a ženy rozhodli radikálnym spôsobom vzdať sa sveta a nasledovať Ježiša Krista. Pojem zasvätený život výstižne vyjadruje všetky formy života, ktoré postupne vznikli v kresťanskom svete ako nekompromisná odpoveď na Ježišovu výzvu k obráteniu a službe.

¹⁰ Porov. tamtiež, s. 71.

¹¹ Porov. tamtiež, s. 28-29.

Základné povolanie každého kresťana je povolanie k svätosti a spásu. Jeho rozvetvená špecifikácia je tu preto, lebo Svätý Duch dáva rôzne dary (charizmy) a tým aj cesty k uskutočneniu osobitného povolania pre každého jednotlivého kresťana. Neexistuje však v Cirkvi povolanie, ktoré by neslúžilo nejakým spôsobom iným ľuďom. Osobitným spôsobom nasledovania Krista chudobného, čistého a poslušného je rehoľné povolanie. „V tradícii Cirkvi sa rehoľné povolanie považuje za osobitné, plodné prehlbenie krstného zasvätenia, keďže sa ním vnútorná jednota s Kristom, vyplývajúca z krstu, pretvára na dar pripodobnenia sa mu, plnšie vyjadrený a uskutočňovaný zachovávaním evanjeliiových rád” (Vita consecrata 30). Nezriedka sa povolanie k zasvätenému životu zrodilo v duchovnom sprevádzaní. Duchovný vodca, zväčša obdarený charizmami, pomáha v interpersonálnom dialógu rozlíšiť osobnú cestu vedeného a správne odpovedať na Božie výzvy¹².

Proste Pána žatvy

Strata zmyslu pre náboženskú vieru sa nutne odráža aj v kríze kňazského i rehoľného povolania. V dôsledku agresívnej sekularizácie v spoločnosti, ťažkých morálnych zlyhaní kléru a tým aj vrhnutia tieňa na dôstojnosť kňazského povolania sa urýchlil súčasný krízový stav. Povolania ku kňazstvu a zasvätenému životu v európskom i americkom kontinente citeľne ubúdajú. Vďaka Bohu, počet duchovných povolání rastie v niektorých mladých miestnych cirkvách Ázie a v Afrike. Najväčším problémom pre potenciálnych kandidátov v materialisticko-konzumnej kultúre dneška je schopnosť rozhodnúť sa pre celoživotné povolanie. Predpokladom zrelého rozhodnutia sa pre duchovný stav je poznanie seba samého. Ale ako sa spoznať, keď nás neustále obklopuje hluk? pýtame sa spolu s kardinálom R. Sarahom. „Len v samote a tichu môže človek jasne vidieť sám seba. Tichý človek je schopný načúvať Bohu a predstúpiť pred neho. Mlčiaci človek nachádza v sebe Boha”¹³. Ovocím ticha je schopnosť zachytiť Boží hlas. A odpovedať naň veľkodušným celoživotným „áno”. Druhým vážnym problémom je otázka medziľudských vzťahov. Od duchovných ľudí sa očakáva, že budú integrovanými (zjednotenými) osobnosťami, schopnými darovať sa iným v láske. Dnes sme ale svedkami osobnej nezrelosti a tiež neschopnosti pochopiť, čo vlastne integrovaná osobnosť je¹⁴. Skutočne pevné a verné medziľudské vzťahy sú stále vzácnejšími. Hrozivé ložiská trápenia sa nachádzame aj v cirkevných spoločenstvách, ktoré sú spôsobené práve neprijemnou situáciou v oblasti vzťahov. A môžeme iba

¹² Napriek mnohým prekážkam sa rehoľný život udržal aj počas totalitnej náboženskej neslobody a dnes zápasí o svoju identitu v slobodných podmienkach života cirkvi na Slovensku.

¹³ R. Sarah, *Pane, zostaň s nami*, Bratislava: Lúč, 2019, s. 237.

¹⁴ Osobná nezrelosť sa prirodzene prejavuje aj pri vstupe do manželstva, ktoré prežíva vážne ohrozenie stability.

sledovať svoju neschopnosť uzdraviť tieto vzťahy jedine svojou vôľou¹⁵. Z toho dôvodu je dnes časová Kristova výzva: „Proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu” (Lk 10, 2). Modlitba cirkevného spoločenstva „pohýna” Pána, aby vzbudzoval nové povolania uprostred Božieho ľudu. A dal im aj milosť vytrvania v povolani. V tomto zmysle je každé cirkevné spoločenstvo spolu zodpovedné za nové duchovné povolania a tiež za ich kvalitu.

Na Slovensku sa po „Nežnej revolúcii” otvorili brány diecéznych (eparchiálnych) seminárov a kláštorov pre stovky nových povolani. Postupne však tento trend začal stagnovať. Jeden nový kňazský seminár, ktorý vyrástol v Badíne po páde totality, v súčasnosti už neslúži svojmu účelu¹⁶. Dnešný stav kňazských povolani ukazuje nasledujúca tabuľka.

Stav diecéznych (eparchiálnych) seminárov v Katolíckej cirkvi na Slovensku v decembri 2019.

Rímsko-katolícka cirkev

Bratislava	17	28 ¹⁷
Trnava	11	
Nitra	21	57 ¹⁸
Žilina	18	
Banská Bystrica	18	
Spiš	39	39 ¹⁹
Košice	25	29 ²⁰
Rožňava	4	

Grécko-katolícka cirkev

Prešov	35	61 ²¹
Košice	24	
Bratislava	2	

Celkový počet: 153 (RKC) + 61 (GKC) = 214.

¹⁵ Porov. T. Špidlík, M. I. Rupnik, *Nové cesty pastorální teologie*, Olomouc: Refugium Velehrad-Roma s.r.o., 2008, s. 362.

¹⁶ „Vzhľadom na nízky počet našich seminaristov a znižujúce sa finančné dotácie z univerzity budú naši badínski seminaristi od akademického roku 2019/2020 študovať a formovať sa na kňazskú vysviacku v kňazskom seminári v Nitre”, zaznelo v pastierskom liste Banskobystrickej diecézy v jari 2019.

¹⁷ Porov. <http://www1.kscm.sk/o-nas/seminaristi/> (prístup: 2.01.2020).

¹⁸ Porov. <http://www.ksnr.sk/obsadenie/seminaristi/> (prístup: 2.01.2020).

¹⁹ Porov. <http://ks.kapitula.sk/sk/seminaristi> (prístup: 2.01.2020).

²⁰ Porov. <http://www.kske.sk/?option=bohoslovci> (prístup: 2.01.2020).

²¹ Porov. <http://gojdic.zoe.sk/zoznamy-bohoslovcov/> (prístup: 2.01.2020).

Záver

Rozlišovanie povolania nie je len otázkou aplikácie techník či pravidiel, ale prijatím životnej cesty, ktorú nám ponúka sám Boh. Výber osobného povolania u mladých ľudí môžeme chápať ako existenciálnu životnú výzvu, od riešenia ktorej veľa závisí smerom do budúcnosti. Ide o náročný proces rozhodovania, pričom sa v ňom komplementárne preplietajú osobné, psychologické, spoločenské i duchovné aspekty. Mladí ľudia by si mali vybrať takú profesiu, ktorá sa opiera o ich silné stránky, mali by hľadať a stavať na tom, čo ich baví, kde je ich vášeň. To pokladáme za podstatné. Následne by sa mali zohľadňovať ich schopnosti, zručnosti, vedomosti. Tie sa však dajú neustále zlepšovať. Nájdenie sa vo vlastnom profesijnom povolaní je významným príspevkom k osobnej spokojnosti, naplneniu životných cieľov a ľudskému šťastiu. Navyše: „Nájdenie životného poslania je súčasťou kresťanskej spirituality“²². Realizácia nájdeného poslania je však viac o osobnej zodpovednosti. Svätý Otec František adresuje mladým povzbudenie k prekonaniu osobnej rozkolísanosti: „Z istoty, že Božia milosť je s nami, pochádza sila mať odvahu v prítomnosti: mať odvahu pokračovať v tom, čo od nás žiada Boh tu a teraz, v každej oblasti nášho života; odvahu objasniť povolanie, ktoré nám Boh zjavuje; odvahu žiť našu vieru bez jej skrývania či umenšovania“²³.

Každý nasledovník Ježiša Krista (kňaz, zasvätený i laik) by mal v sebe mať zakorenené živé povedomie o dôstojnosti svojho vlastného povolania a tým aj svojej vlastnej identity. Veď Boh si nás vyvolil už od večnosti, ešte pred stvorením sveta (ante mundi constitutionem) a chce nás raz prijať do svojho večného spoločenstva. Je to nesmierne tajomstvo vyvolenia (sv. P. Pio). Z toho povedomia Božieho vyvolenia pramení naša osobná kresťanská identita, istota v turbulenciách života a vnútorná radosť, ktorú nenaštrbí nijaký sekulárny úškrn.

* * *

Personal Vocation as a Life Challenge

Summary

One of the most important decisions in every person's life is the one regarding vocation. The choice of one's own vocation is one of the basic human and religious issues. Who has found his vocation usually enjoys a happy life.

²² K. Sládek, V. Kopecký, *Spiritualita a psychosomatika*, Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017, s. 26.

²³ *Posolstvo pápeža Františka k 33. svetovému dňu mládeže 2018*, čl. 4. Dostupné na http://www.archivioradiovaticana.va/storico/2018/03/19/posolstvo_p%C3%A1pe%C5%BEEa_franti%C5%A1ka_k_33_svetov%C3%A9mu_d%C5%88u_ml%C3%A1de%C5%BEE_2018/sk-1367637 (prístup: 2.01.2020).

Tomáš Cardinal Špidlík, whose anniversary of birth and death we commemorate (* 17 December 1919; † 16 April 2010), dedicated a separate book to this topic. In a form of dialogue, he offers his experience in discerning one's personal vocation and in decrypting God's will. He pays special attention to the spiritual vocation and questions related to it. In the following text, we will try to reflect on selected areas regarding the issue of existence and vocation choice in the context of Špidlík's experience. The topic is very current because the priestly and spiritual vocations in Slovakia have been falling fast in recent years.

Keywords: Vocation, Church, Priest, Consecrated life, Tomáš Špidlík.

Bibliografia

Použitá literatúra a pramene

- Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu*, Trnava: SSV, 2008, 845 s. ISBN 978-80-7162-738-8.
 Ján Pavol II, *Vita consecrata Posynodálna apoštolská exhortácia*, Trnava: SSV, 1996, 280 s. ISBN 80-7162-341-5.
 KBS: *Katechizmus Katolíckej cirkvi*, Trnava: SSV, 1999, 918 s. ISBN 80-7162-259-1.
 Sarah R., *Pane, zostaň s nami*, Bratislava: Lúč, 2019, 411 s. ISBN 978-80-8179-150-5.
 Sládek K., Kopecký V., *Spiritualita a psychosomatika*, Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017, 116 s. ISBN 978-80-7465-287-5.
 Špidlík T., *O povolání*, Olomouc: Refugium Velehrad-Roma s.r.o., 2011, 103 s. ISBN 978-80-7412-078-7.
 Špidlík T., Rupnik M.I., *Nové cesty pastorální teologie*, Olomouc: Refugium Velehrad-Roma s.r.o., 2008, 656 s. ISBN 978-80-86715-97-1.
Sväté písmo Starého i Nového zákona, Trnava: SSV, 2003, 2623 s. ISBN 80-7162-420-9.

Internetové zdroje

- František, *Posolstvo pápeža Františka k 33. svetovému dňu mládeže 2018*. Dostupné na http://www.archivioradiovaticana.va/storico/2018/03/19/posolstvo_p%C3%A1pe%C5%BEa_franti%C5%A1ka_k_33_svetov%C3%A9mu_d%C5%88u_ml%C3%A1de%C5%BEe_2018/sk-1367637 (prístup: 2.01.2020).
- Gréckokatolícky kňazský seminár blahoslaveného biskupa Pavla Petra Gajdiča v Prešove: *Zoznamy bohoslovcov*. Dostupné na <http://gojdic.zoe.sk/zoznamy-bohoslovcov/> (prístup: 2.01.2020).
- Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka: Seminaristi. Dostupné na <http://ks.kapitula.sk/sk/seminaristi> (prístup: 2.01.2020).
- Kňazský seminár sv. Cyrila a Metoda: *Seminaristi*. Dostupné na <http://www1.kscm.sk/onas/seminaristi/> (prístup: 2.01.2020).
- Kňazský seminár sv. Gorazda v Nitre: *Seminaristi*. Dostupné na <http://www.ksnr.sk/obsadenie/seminaristi/> (prístup: 2.01.2020).
- Kňazský seminár sv. Karola Boromejského: *Zoznam bohoslovcov 2019/2020*. Dostupné na <http://www.kske.sk/?option=bohoslovci> (prístup: 2.01.2020).
- Vojteková M., *Čo odhalia psychotesty?* Dostupné na <https://primar.sme.sk/c/5574988/co-odhalia-psychotesty.html> (prístup: 2.01.2020).